

Har du et projekt, der fortjener støtte fra Jyllands-Postens Fond?

Jyllands-Postens Fond yder støtte til sociale, kulturelle og samfundsgavnige projekter, som tjener til opretholdelse af en liberal demokratisk samfundsorden i Danmark.

Støtten gives fortrinsvis på områder, hvor det offentlige ikke yder hjælp eller ikke har mulighed for at hjælpe i tilstrækkeligt omfang.

Der gives ikke driftstilskud, ligesom der ikke ydes støtte til uddannelse, studierejser, foreningsjubilæer o.l. Der ydes ikke social støtte til enkeltpersoner.

Elektronisk ansøgningsskema findes på www.jyllands-posten.org under punktet Priser og legater. Ansøgningsfristen er den 15. marts 2014.

Resultatet af fordelingen offentliggøres på Fondens årsmøde den 14. maj 2014 og i Morgenavisen Jyllands-Posten den 15. maj.

Jyllands-Posten

Indonesere iagttagt Sinabung, efter at den er faldet en smule til ro igen. Foto: Binsar Bakkara/AP

Indonesien øger vulkan-beredskabet

Udbrud: Indonesien har øget alarmberedskabet for 19 af ørigets vulkaner til den næsthøjeste kategori. Det sker, efter at 17 mennesker omkom ved et udbrud på Sumatra.

KLAUS DOHM
klaus.dohm@jip.dk

Efter at 17 indonesere for en uge siden blev dræbt ved vulkanen Sinabung på Sumatra, advarer de indonesiske myndigheder om, at folk, der lever omkring 19 andre aktive vulkaner i landet, kan være i fare, hvis vulkanerne øger deres aktivitet.

De 19 vulkaner er blevet opgraderet til den næsthøjeste kategori – den såkaldt orange – i de beredskabskoder, der inddeler vulkanerne i fire kategorier, afhængigt af hvor tæt de er på at eksplodere. I forvejen er fire vulkaner kategoriseret i den højeste kategori.

I det tætbeholdede ørige bor millioner af mennesker tæt på de aktive vulkaner, da jorden omkring dem er meget frugtbar. Endnu er ingen indonesere omkring de opgraderede vulkaner blevet evakueret, og myndighederne advarer folk mod at gå i panik. Men f.eks. rådes folk på det centrale Java til at holde sig mindst to km fra vulkanen Kelud.

»Man har revurderet vulkanernes risiko og konstateret mange små rystelser under dem. Vulkanerne er ekstremt aktive og livlige, fordi magma presses op under dem, men ingen kan sige, hvorvidt de også vil eksplodere i løbet af kort tid,« siger vulkaneksperten Henning Andersen. Han følger vulkaners udbrud over hele ver-

den tæt og driver hjemmesiden vulkaneksperten.dk.

Siden Sinabung begyndte sin nuværende aktivitet i september sidste år, er flere end 30.000 mennesker blevet evakueret fra en række landsbyer i syv kilometers afstand fra vulkanen. Især i januar havde den en række kraftige udbrud med askemateriale, der forandrede det omkringliggende område til ukendelighed.

Kritik af myndigheder

Alligevel havde myndighederne op til det dødbringende udbrud sidste weekend tilladt f.eks. redningsfolk og studerende at bevæge sig ind i den inderste, ødelagte sikkerhedszone. Men myndighederne fejlvurderede vulkanen ved at tro, at eksplosionerne var overstået i denne omgang, lyder kritikken.

Den kommer bl.a. fra den italienske vulkanolog dr. Boris Behncke, Instituto Nazionale Di Geofisica E Vulcanologia, ved vulkanen Etna på Sicilien.

»De lokale myndigheders fejl var, at de havde givet tilladelse til, at redningsmandskab og andre gik ind i risikoområdet. I virkeligheden var der tale om relativt mindre eksplosioner, men med udledning af askelaviner med gasser i, som er svære at vurdere farten af,« forklarer Boris Behncke. Han oplyser, at de døde alle befandt sig i mindre end tre kilometers afstand fra Sinabungs krater, da de blev indhentet af aske-

skyen, der kom farende som en tornado.

Aftagende aktivitet

I øjeblikket ryger Sinabung roligt, og siden sidste weekend er der ikke sket flere udbrud. Formentlig var den dødbringende eksplosion en efterdønning, som normalt kommer, i takt med at en vulkans aktivitet tager af. Men det er ekstremt svært at vurdere, hvornår Sinabung er helt færdig i denne omgang.

Den australske eventyrer

og vulkanekspert John Seach var oppe på Sinabung i midten af januar. Men han kan heller ikke vurdere, hvornår den er færdig.

»Sinabung er i øjeblikket uberegnelig, men formentlig færdig for denne omgang,« mener han.

Eksplodivt ørige

Med omkring 130 aktive vulkaner er Indonesien et af de lande i verden, der har den højeste koncentration af vulkansk aktivitet.

»Det skyldes, at den australske kontinentalplade presser ind under den eurasiske kontinentalplade med en fart af 5,5 cm om året. Det er mere end det dobbelte af den normale pladehastighed, og det gør, at spændingerne bliver stærkere, og dermed bliver varmeudviklingen i undergrunden også stærkere, sammenlignet med andre steder. Der dannes flere vulkaner i Indonesien, fordi der simpelthen sker mere i undergrunden,« forklarer Henning Andersen.

Det er ikke kun vulkanernes aktivitet, der i øjeblikket plager befolkningen i Indonesien.

Ifølge Jakarta Post er landet i de seneste måneder blevet ramt af en række naturkatastrofer, der bl.a. er forårsaget af kraftige regnskyl.

Senest er 14 mennesker blevet dræbt ved et jordskred på det østlige Java.

FAKTA

Vulkaners alarmberedskab

De fleste lande opererer med fire beredskabskoder for vulkaners aktivitet.

Grøn: Vulkanen er rolig, men i svag aktivitet. Den ryger og damper.

Gul: Øget aktivitet med usikker udvikling. Man ved ikke, om den vil falde til ro eller blive mere aktiv.

Orange: Udbrud er i gang – eller kan komme når som helst.

Rød: Udbrud er i fuld gang, og yderligere eksplosioner kan forventes.

Læs mere i Newton, side 6-8